

Mijn GSR-tijd: licht en donker

13-02-2014

'Zou jij voor het jubileumnummer van Het Spuigat een tekstje willen schrijven over de tijd dat je op de GSR zat?' (GSR = Gereformeerde Scholengemeenschap Rotterdam)

Toen dit mailtje binnenkwam, werden m'n herinneringen geactiveerd. Het Spuigat: ach ja, zo heette ons schoolblad. Maar heb ik er wel zin in om een stukje te schrijven? Stel dat ik toch zou schrijven, wat zou ik dan kunnen vertellen? En zo is dit stukje toch van de grond gekomen.

Mijn GSR-tijd begon met m'n vader: die was leraar Nederlands op het Christelijk Lyceum in Zwolle. Op hem werd in 1961 het dringende appel gedaan: 'Kom over naar Rotterdam en help ons.' Hij gaf hier gehoor aan, met als gevolg dat ik het overzichtelijke Zwolle achterliet om een nieuwe start te maken in de wereldstad Rotterdam.

Ik kwam terecht in een gymnasiumklasje van vijf leerlingen. We zaten in een berghok, hoog in een oud gebouw. Vertrouwd met het Saksische accent vond ik het soms moeilijk het Rotterdamse accent te verstaan. De lessen Latijn en Grieks waren een wanhoop, want er werd met een totaal andere methode gewerkt, met als resultaat dat ik op m'n eerste rapport voor beide talen een vier had en bijles moest krijgen. Vriendschappen waren lastig, want Peter die naast me zat woonde ruim 10 km. bij mij vandaan.

Na enige tijd begon ik m'n draai te vinden, maar inspirerend is de school voor mij niet geworden. Erg dominant was de opdracht om te vertalen en nog eens te vertalen. Achteraf denk ik dat de docenten onder druk stonden om te presteren. De school werd door de ouders betaald en dus moesten die waar voor hun geld krijgen. Met name de mini-gymnasiumafdeling moest gerechtvaardigd worden: 'Daar werden de studenten voor Kampen opgeleid.' Toen ik na een jaar studie kunstgeschiedenis in Leiden alsnog naar Kampen ging, plaatste de school in de rubriek kerknieuws van het toenmalige Gezinsblad dan ook een berichtje over mijn inschrijving daar....

Van de boeken die we gebruikten herinner ik mij 'Highroads of Literature', waardoor we al vertalend zicht kregen op de Engelse literatuurgeschiedenis en op tekst-fragmenten daaruit. Mooi waren ook de platen van Isings in Livius' boek over de geschiedenis van Rome. Mijn buurman Peter was in staat die platen te verfraaien: zo kreeg een orerende senator een gitaar in de hand geduwd en een kudde aanstormende runderen werd omgetoverd tot een groep langharige bromfietzers. Ons geschiedenisboek was een grauw boek met alleen politieke geschiedenis – terwijl ik van m'n oudere broer op het Marnix-gymnasium Novem kende, waarin ook de cultuurgeschiedenis aan de orde kwam. En dan de dictaten van het vak geloofsleer: saai. Vooral het laatste jaar voelde ik mij in m'n interesses niet serieus genomen, waarom ik op een gegeven moment besloot geen huiswerk meer te maken, ook niet voor repetities. Dat leverde mij altijd nog een vier op.

En dan de docenten. Wat hadden we plezier om de zuinige mond van de vrijgezelle Kistjes toen we over Odysseus lazen dat hij de slaap genoot in de armen van de nimf Kalypso. Onvergetelijk zoals hij het woord 'húnkerde' uitsprak, licht door z'n knieën zakkend.

Klein voelde je tegenover Begemann. Wat een heer, zelfs in de manier waarop hij z'n neus snoot: z'n zakdoek kwam keurig opgevouwen uit z'n broekzak en werd na gebruik weer in dezelfde vorm opgeborgen. Nog herinner ik mij dat hij mij corrigeerde toen ik somber de druilerige regen in kijkend verzuchtte: 'Wat een rot weer', want ik moest daar nog een half uur door heen fietsen. Begemann reageerde: 'Cor, schelden op het weer is schelden op de Heer.'

Roth heeft indruk op mij gemaakt doordat hij eenmaal (?) de les de les liet en met ons ging praten over wat er gaande was in die woelige jaren zestig.

Dröge bewonderde ik om zijn eindeloze geduld om mij een wiskundevraagstuk weer eens uit te leggen omdat ik het maar niet kon snappen.

Van onze rector Van der Linden kreeg ik eens midden in m'n gezicht een driftige mep (dat kon toen nog), maar later bood hij wel z'n excuses aan nadat z'n dochter voor mij opkwam.

Tenslotte Van Middelkoop, die Begemann opvolgde toen die hoogleraar werd aan de VU. Hij probeerde ons meer bij te brengen dan alleen de kunst van het vertalen. In dat kader nodigde hij ons een keer uit op zijn ruime studentenkamer in Leiden. Mooie gesprekken hadden we daar. En wat heb ik verlekkerd staan kijken naar zijn hoge, gevulde boekenkast.

Was de school heel veel anders dan niet-gereformeerde scholen? Ik weet het niet. Wel was het vast door de gereformeerde context dat m'n broer Jouke en ik fietsend naar school gefantaseerd hebben over een handeltje in borstbeelden van KS (prof. dr. Klaas Schilder, voor de jonge lezer). Het is er niet van gekomen.

Cor van der Leest